

nu end at omtale Forslaget under Nr. 95. Som jeg sagde, da jeg før havde videt, anseer jeg dette for et meget vigtigt Forslag, og jeg har vaklet meget imellem, om man skulde vedtage det eller ikke. De Grunde, der ere anførte af det ærede Medlem, som er Udvalgets Formand (Hall), for dette Forslag, ere meget stærkt talende for at vedtage det; men paa den anden Side skal jeg ikke nægte, at jeg har nogen Vægtselse og Frygt for at gjøre det, dels fordi der, som det ogsaa blev anført af det ærede Medlem for Præsto Amts 1ste Valgkreds (Scavenius), der i Grunden ligger en Indrømmelse af, at den Erstatning, man giver Godseieren, ikke er fuldt tilstrækkelig; thi er den — hvad vi skulle holde os overbeviste om, at den er — fuldt tilstrækkelig for ham, vil den ogsaa være fuldt tilstrækkelig for Panshaveren, uden at der lægges noget Yderligere til. Men dernæst kommer ogsaa det til, at den Godseier, hvis Gods er allermeest behæftet, er den, der mindst kunde taale det Paalæg, som her lægges paa ham, at han skal staae hele den halve Deel af Kjøbesummen contant tilveie. Han faaer kun $\frac{1}{6}$ contant af Kjøbesummen, og han skal altsaa paa anden Maade staae den resterende contante Udbetaling indtil Halvdelen af den hele Kjøbesum. Han maa altsaa gjøre et nyt Laan eller paa anden Maade staae disse contante Penge tilstede, idet han ikke selv faaer dem af Kjøberens, men dog skal udrede dem ved Siden af den $\frac{1}{6}$, han faaer af Kjøberens. Altsaa, jo mere behæftet Godsset er, jo mindre godt Godseieren sidder i det, desto mere vil denne Byrde falde ham besværlig, og desmere betænkeligt vil det derfor være at paaføre ham den. Disse er de Grunde, hvorfor jeg ikke har troet at kunne slutte mig til dette Forslag. Den ærede Forslagsstiller meente, at det med Hensyn til Lovens videre Gang vilde være klogt at vedtage det. Det vilde være en stærk Grund for mig til at gaae ind derpaa, hvis jeg turde antage dette, men jeg nærer nogen Frygt derfor. Derjom det viser sig paa Lovens videre Standpunkt, at man fra den Side, hvor dette Forslag vil falde besværligt, ønsker det, kan jeg ganske vist ogsaa uden Frygt give min Stemme dertil; men jeg

er bange for, at det kunde bringe Stemmer, som ellers vilde falde for Forslaget, til at gaae imod det. Med Hensyn til dette Spørgsmaal troer jeg, at det er forsvarligt og rigtigt, at jeg meddeleer, hvad der i Hovedsagen derom er fremkommet i Landbocommissionen af 1849. Indenrigsministeren, Geheimeraad Bang, sendte en Plan, hvori han med Hensyn til dette Punkt udtalte, at Forholdet til Godseiernes Pantecreditorer maatte ordnes saaledes, at de contante Kjøbesummer bleve udbetalte til den første Pantecreditor, hvis han fordrer det, osv. netop som der staaer i mit Lovforslag. Han anfører derhos, at alle Clausuler i Panteobligationerne, som maatte være til Hinder for den lobbestemte Afløsning, navnlig at Gjælden skulde hæfte som uopsigeligt Fideicommiss paa hele Godset, maatte sættes ud af Kraft. — ligeledes som foreslaet i mit Forslag — ved selve Loven, „hvortil Staten, efter hvad jeg ovenfor har bemærket, er fuldkommen berettiget“. „Et heller maatte de Modificationer af Panshavernes oprindelige Ret, som indtraadte ifølge denne Lovens Bestemmelse, kunne berettige dem til at opstige Gjælden tidligere, end de ellers havde villet kunne“ — netop den samme Bestemmelse, som jeg har indsat i mit Forslag. Landbocommissionens Udtalelser om dette Forslag skal jeg ogsaa i sammentrængt Korthed meddele. Landbocommissionen bestod af 11 Medlemmer, og 5 af disse Medlemmer udtalte sig med en temmelig stor Frygt om disse Bestemmelser. De udtale, at det forekommer dem, „at en sliq Bestemmelse maa opvække en grundet Frygt for, at Pantecreditorerne, der, om de end ikke maatte antage, at det tidligere betingede Pant paa denne Maade blev forringet, dog ialfald kunde finde sig mindre tilbøjelige til at modtage smaa Afdrag paa deres Fordringer, hvilke det kunde blive vanskeligt for dem igjen strax fordeelagtigt at anbringe, derved let kunde see sig foranledigede til at opstige hele deres Tilgodehavende til ubodeligt Tab for Debitor“, og de anføre, „at Creditor vil kunne blive desto mere tilbøielig til saaledes at opstige sin Fordring, jo mere han, om endog i mange Tilfælde med Arette, troer, at Sikkerheden formindkes ved den foreslaaede Fremgangsmaade“. De anføre imidlertid